

اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
معاونت آموزش ابتدایی
اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

دستورالعمل راهبردی توسعه صلاحیت های معلمی

معاونت آموزش ابتدایی خراسان رضوی

اداره تکنولوژی گروه های آموزشی و بررسی محتوا

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مقدمه

تربیت حرفه‌ای معلمان در هر عصر متفاوت است و ملاک‌های امروزی تربیت حرفه‌ای معلمان نسبت به گذشته تغییر پیدا کرده است و برنامه تربیت حرفه‌ای معلمان را باید به سمتی سوق داد که محصول آن تربیت کارگزاران عملی و فکور باشد که تفکر در حین عمل را به عنوان یک هنجار حرفه‌ای پذیرفته باشند و با ارتقا دانش حرفه‌ای معلمان ترویج تفکر انتقادی و توسعه محیطی انعطاف پذیر برای دست‌یابی به یادگیری سازمانی فراهم خواهد آمد.

مهم‌ترین رویکردهای تحولی معاونت آموزش ابتدایی در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- ❖ توسعه مدارس کارآمد و مدیریت مبتنی بر ارکان مدرسه (مدرسه محوری)
- ❖ تأکید بر تربیت تمام‌ساحتی و ارتقا شایستگی‌های بنیادین
- ❖ افزایش بهداشت روانی محیط یادگیری دانش‌آموزان در کلاس، مدرسه و خانواده
- ❖ استفاده از بستر بازی، ادبیات و هنر و تسهیل و بهبود شرایط یادگیری دانش‌آموزان
- ❖ توسعه فعالیت‌های گروهی و مشارکتی و از بین بردن موقعیت‌های رقابت‌زا در بین دانش‌آموزان
- ❖ توجه به اقتضات دوران کودکی در برنامه‌ریزی و اجرای فعالیت‌ها
- ❖ تقویت انگیزه و توانایی دانش‌آموزان در انجام فعالیت‌های مهارت‌محور
- ❖ تلفیق برنامه‌ها و فعالیت‌ها با موضوعات و اهداف قصد شده برنامه‌داری و ایجاد زمینه بروز خلاقیت و نوآوری و خلق

تجربه‌های نوین

- ❖ تأکید بر اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها با رویکرد فرآیندمحوری از طریق آموزش، راهبری و راهنمایی توسط مربیان حرفه‌ای و ارائه بازخوردهای اصلاحی و انگیزشی
- ❖ توجه به توانایی، علائق، استعدادها، تفاوت‌های فردی، بومی و محیطی در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها

مدارس حامی

مدارسی هم‌مسیر و هم‌جوار هستند که دارای بافت فرهنگی نسبتاً مشابه‌اند و در بسیاری جهات با هم در چالش‌ها و فرصت‌ها هم‌پوشانی دارند. پیشنهاد می‌شود از هر ده مدرسه (به طور نسبی) یک مدرسه به صورت پایگاه علمی برای مدارس زیرمجموعه خود انتخاب گردد. ادارات مربوطه و کارشناسان تکنولوژی موظفند ضمن صدور ابلاغ برای مدیریت مدرسه، بر نحوه اجرای عملکرد مدارس حامی نظارت داشته و اطلاعات مدارس حامی در اداره تکنولوژی جمع‌آوری نمایند. همچنین جمع‌آوری صورت‌جلسات، عکس‌ها و مستندات از اقدامات صورت گرفته در این خصوص الزامی است.

وظایف مورد انتظار مدارس حامی:

- الف) برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی مدیران مدارس حامی و ذی‌ربط جهت تعیین خط‌مشی‌های پیش‌رو.
- ب) برگزاری جلسات متعدد در خصوص مراحل فرایندی طرح و برنامه‌ها با معلمان مدارس حامی و ذی‌ربط.
- ج) تشکیل کارگاه‌های آموزشی و ... با برنامه‌ریزی و نظارت مدارس حامی و با همکاری مدارس ذی‌ربط.
- د) دعوت از معاونین ادارات، کارشناسان تکنولوژی، کارشناس مسئول/کارشناس ابتدایی، راهبران، مدیران مدارس، رابطین، متخصصین و صاحب‌نظران، همکاران صاحب‌ایده و منتخبین طرح و برنامه‌های سال‌های گذشته در جلسات و نشست‌ها.

برای پشتیبانی شایسته است مدارس حامی افراد آگاه از فرآیند طرح و برنامه ها را شناسایی نموده و به فراخور دستور جلسه از ایشان دعوت به همکاری کنند. افراد آگاه به عنوان حامیان (منتور) گروه به شمار می آیند و از اعضای اصلی نیستند. منظور از افراد آگاه، افرادی به قرار زیر است:

- ۱- معلمان پژوهنده و منتخبین کشوری، استانی و مدرسان منطقه‌ای و استانی دوره‌های آموزشی ضمن خدمت در طرح و برنامه ها
 - ۲- سرگروه های آموزشی
 - ۳- استادان دانشگاه و مراکز آموزش عالی
- مدیران مدرسه هم می‌توانند در پیشبرد فعالیت همکاران در مدارس موثر واقع شوند و هم می‌توانند موانع انجام موثر فرایند را رفع کنند. بنابراین همکاری با معلمانی که علاقمند به مشارکت در طرح و برنامه ها هستند بر مدیران واجب و لازم است.

محورهای اجرایی دستورالعمل

محور اول: درس پژوهی

محور دوم: روایت پژوهی

محور اول : درس پژوهی

در اجرای راهکار ۷-۱۱ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با موضوع توسعه پژوهشگری و افزایش توانمندی حرفه ای معلمان به شکل فردی و گروهی و به منظور اجرای برنامه ارتقا صلاحیت‌های حرفه ای معلمان اهم اهداف و اقدامات به شرح زیر اعلام می گردد:

اهداف:

- ایجاد زمینه و فرصت های پژوهشی برای معلمان
- کیفیت بخشی به فرآیند یاددهی - یادگیری
- ارتقا دانش، نگرش و مهارت های معلمی
- به اشتراک گذاری تجربیات زیسته

اقدامات اجرایی:

- برگزاری دوره‌های آموزشی حضوری و غیرحضوری برای معلمان و ارکان مدرسه با موضوع روش‌های ارتقا صلاحیت‌های حرفه‌ای (فردی و گروهی)
- تشکیل کانال های آموزش مجازی و گروه های تعاملی در سطح مدارس، مناطق و استان با استفاده از ظرفیت شبکه (شاد)
- انتخاب رابطین حرفه ای از میان گروه‌های درس پژوهی برگزیده مناطق و استان

مراحل فرآیند درس پژوهی:

۱- تشکیل گروه:

برای ایجاد یک سازمان یادگیرنده در مدرسه و ایجاد ارتباط بین معلمان پایه های مختلف، شورای معلمان مدرسه به عنوان یک تیم پژوهشی بزرگ عمل می کند که تیم های کوچکتر درس پژوهی در درون این گروه شکل می گیرد هر تیم درس پژوهی برای تأمین تنوع دیدگاه ها معمولاً از ۳ تا ۶ نفر از معلمان هم پایه و در صورت نیاز غیر هم پایه تشکیل می شود (با حضور مدیر و معاون حداکثر هر تیم درس پژوهی ۸ نفر) که در آموزش و تدریس و فرآیندهای مربوط به آن دارای مسئله یا مسائل مشترک بوده و به دنبال شناسایی و انتخاب راه حل مناسب برای رفع و یا کاهش آن هستند. توصیه می شود از معلمان علاقمند در انجام فرآیند درس پژوهی دعوت به عمل آید.

۲- تعیین نقش ها و مسئولیت ها:

در تیم درس پژوهی علاوه بر اینکه همه اعضا باید در تمام زمینه ها تشریک مساعی و همکاری کنند نقش های ویژه ای هم برای برخی افراد در نظر گرفته می شود که تقسیم بندی زیر می تواند راهگشای نقش ها و مسئولیت ها باشد.

الف) نقش های اجرایی: مسئول هماهنگی تیم، یادداشت بردار، تایپیست، رابط و ...

ب) نقش های ویژه: مجری تدریس، مشاهده گر تطبیق طرح درس و اجرای تدریس، مشاهده گر واکنش ها و فعالیت های معلم، مشاهده گر واکنش ها و فعالیت های دانش آموزان و ...

ج) نقش مشترک: تدوین طراحی آموزشی (طرح درس تحقیقاتی)

۳- مساله یابی:

اولین فعالیت در هر پژوهشی، انتخاب مسئله است. انتخاب مسئله پژوهش غالباً دشوار است که با احساس مشکل شروع می شود. معمولاً معلمان مسئله ای را انتخاب می کنند که از فعالیت های خود به دست آورده اند یا برای دانش آموزان دشواری هایی ایجاد کرده است. مسئله از محیط واقعی کلاس درس بیرون می آید. مسئله ای را باید برگزید که به سادگی قابل حل نباشد و دلایل انتخاب آن قانع کننده و روشن باشد.

الف) یادگیری بیشتر و عمیق تر دانش آموزان: بر اساس داده هایی که از نتایج عملکرد دانش آموزان به دست آمده مشخص شده که درک آنها برای دانش آموزان دشوار است (برگزاری آزمون مفهومی).

ب) رشد حرفه ای معلمان: ممکن است برخی معلمان عضو گروه درباره یک موضوع و مفهوم درسی و چگونگی تدریس آن نیاز به دانش و مهارت بیشتری داشته باشند (انجام مصاحبه ساختار نیافته).

۴- تدوین طرح درس تحقیقاتی:

با مشخص شدن هدف (انتخاب عنوان)، معلمان پس از تشکیل جلسه به برنامه ریزی و طراحی درس که یک فعالیت تیمی است اقدام نموده و موضوع درس پژوهی را با شیوه های مختلف از جمله مطالعه کتاب ها و منابع گوناگون، مقالات و بحث های تیمی مورد بررسی قرار داده، تا طرح درس مناسبی را برای دستیابی به اهداف مورد نظر آماده کنند. در این راستا رعایت چند نکته ضروری است: برنامه ریزی برای تدریس درسی باید صورت پذیرد که قبلاً تدریس نشده است. طرح درس پژوهشی نقشه راه گروه است بنابراین بایستی با دقت و ذکر جزئیات کامل تهیه شود. همچنین در این بخش کاملترین طرح درس تحقیقاتی نسبت به موضوع انتخابی نوشته و برای اجرای تدریس آماده می شود.

***** نکات قابل توجه:**

نکات قابل توجه در تدوین طرح درس تحقیقاتی علاوه بر شناسنامه و اهداف عبارتند از:

۱- پیش بینی انواع ارزشیابی (تشخیصی) (از نوع عملکردی)، تکوینی، پایانی)

* آزمون عملکردی در بخش ارزشیابی تشخیصی

۲- تدوین فعالیت های تدریس به شیوه تحقیقاتی با ارائه نکات مشاهده گری

۳- طراحی فعالیت های تکمیلی مانند:

* بازی و یادگیری

* طراحی تکالیف مهارت محور و اجرا به صورت فیلم ۵ دقیقه ای

۴- اجرای شاخص های ارزشیابی کیفی توصیفی در فرایند تدریس

۵- خلاقیت و نوآوری در طراحی آموزشی

۶- استفاده از شیوه های نوین یاددهی- یادگیری در اجرای تدریس

۷- استفاده از ساحت های ششگانه در اجرای تدریس

۸- طراحی فعالیت و تکلیف مختص دانش آموز دارای اختلال یادگیری یا دیرآموز: توجه به تفاوت های فردی دانش -

آموزان از نکات اساسی تعلیم و تربیت به حساب می آید در کلاس های درس علاوه بر دانش آموزان عادی، دانش آموزان

دیگری از جمله دانش آموزان دارای اختلال یادگیری و دیرآموز حضور دارند که باید مورد توجه قرار گیرند، لذا گروه

های درس پژوهی بعد از انتخاب عنوان خود، یکی از فعالیت های آموزشی را برای رفع مشکل دانش آموز دارای اختلال

یادگیری یا دیرآموز طراحی نموده که دانش آموز محور بوده و ترجیحاً مبتنی بر بازی باشد. همچنین در طراحی تکلیف

مهارت محور علاوه بر کل دانش آموزان کلاس یک تکلیف مهارتی مخصوص دانش آموز دارای اختلال یادگیری یا

دیرآموز طراحی شود. گروه های درس پژوهی می توانند از مشارکت یک متخصص از مراکز اختلال یادگیری در فرآیند

طراحی بازی و تکلیف مهارت محور استفاده نمایند.

۵- اجرای تدریس اول:

پس از تکمیل طرح درس، یک نفر از اعضای تیم، نسبت به اجرای آن اقدام می کند. سایر اعضا ضمن مشاهده فرآیند اجرا، رفتار و

عملکرد معلم و واکنش های دانش آموزان، فعالیت ها و موقعیت های پیش بینی شده در طرح درس را ثبت می نمایند. به منظور

ارزیابی، بازنگری و اشاعه، جریان تدریس و یادگیری با عکس، فیلم و گزارش مستند سازی می شود. اجرای تدریس باید در شرایط

کاملاً واقعی کلاس درس انجام گیرد. منظور از شرایط واقعی رعایت موارد زیر است: ۱. اجرای تدریس توسط معلم کلاس انتخابی ۲.

تعداد واقعی دانش آموزان ۳. اجرای تدریس برای اولین بار در کلاس انتخابی ۴. استفاده از ابزار قابل دسترس و کم هزینه ۵. رعایت

بودجه بندی ماهانه و سالانه در زمان تدریس ۶. رعایت دروس پیش نیاز مسئله انتخابی و ...

۶- ارزشیابی و انعکاس آن:

در این مرحله پس از اجرای تدریس اول، همه ی معلمان به صورت گروهی، مشاهدات خود را از کلاس درس با توجه به طرح درس

مشارکتی اجرا شده به بحث می گذارند. ترجیحاً مجری تدریس اولین فرد از گروه است که مشاهداتش را ارائه می دهد. در این جلسه:

هدف، موضوع تدریس، ابزار استفاده شده، روش های آموزشی، مسائلی که توسط معلم در کلاس درس مطرح شده، جزئیات ارتباط

کلامی بین معلم و دانش‌آموزان که از نوار ضبط شده به دقت پیاده شده است و ویژگی‌های فعالیت‌های یادگیری هر یک از دانش‌آموزان در کلاس درس به بحث گذاشته می‌شود و با توجه به شواهد و داده‌های جمع‌آوری شده از کلاس درس ارزیابی دقیقی ارائه می‌شود.

۷- تجدید نظر در تدریس اول و اصلاح نقاط ضعف:

پس از پایان یافتن بررسی‌ها و اصلاح نقاط ضعف، طرح درس تحقیقاتی برای اجرای تدریس دوم بازبینی و بازسازی و اشکالات آن برطرف می‌شود.

۸- اجرای تدریس دوم:

زمانی که طرح درس تجدید نظر شده آماده شد (بهتر است حداکثر فاصله زمانی بین اجرای اول و اجرای دوم ۱۰ روز باشد) به دانش‌آموزانی متفاوت با گروه اول تدریس می‌شود و معلم دیگری از گروه پژوهشی تدریس را بر عهده می‌گیرد (گاهی اوقات معلم درس، همان معلم قبلی است). یکی از ویژگی‌های این مرحله آن است که اعضای گروه می‌توانند در جلسه تدریس از اعضای شورای معلمان، اساتید، سرگروه‌ها، مشاوران و والدین برای شرکت در کلاس درس پژوهی دعوت کنند.

۹- ارزشیابی و بازاندیشی:

یک بار دیگر گروه به همراهی میهمانانی که دعوت شدند در نشستی که در پایان تدریس برگزار می‌کنند به بررسی فرایند تدریس مسائل دانش‌آموزان و چگونگی مدیریت کلاس می‌پردازند و طرح درس را دوباره ویرایش و شرایط یادگیری را بازنگری می‌کنند. در این مرحله نیز معلمی که تدریس را بر عهده داشته است آغاز کننده گفتگوهای بازتابی و انتقادی است و پس از او دیگر اعضای گروه و میهمانان نقدهای خود را بیان می‌کنند.

۱۰- به اشتراک گذاشتن و سهیم شدن در نتایج:

راه‌های متفاوتی جهت سهیم شدن نتایج یک گروه درس پژوهی وجود دارد. یکی از راه‌های اشتراک، نوشتن گزارش است. گزارش نویسی برای بازگو کردن جریان فعالیت گروهی می‌باشد. روش دیگر اشتراک گذاری سهیم شدن در ارائه نتایج پژوهش کلاس درس در نمایشگاه و دعوت کردن از معلمان مدارس دیگر برای بازدید و آموزش نسخه نهایی درس است. یک گزارش شامل بخش‌های زیر است: چکیده، فهرست، جدول مشخصات اعضای تیم، بیان مسأله، تدوین طرح درس اول، تقسیم کار و تعیین نقش اعضای تیم درس پژوهی در تدریس اول، ارائه گزارشی مختصر از اجرای تدریس اول و نقد و ارزیابی آن، اصلاح نقاط ضعف و تغییرات طرح درس، تقسیم کار و تعیین نقش اعضای تیم درس پژوهی در تدریس دوم، ارائه گزارشی مختصر از اجرای تدریس دوم و نقد و ارزیابی آن، ارائه پیشنهادات و محدودیتها، منابع به همراه پیوست‌ها (نقشه تخته کلاس و چیدمان دانش‌آموزان - استقرار مشاهده‌گران - صورت جلسات - نمونه تکالیف و ارزشیابی - فرم مشاهده‌گری و ...) می‌باشد.

نحوه ارائه	نحوه اجرا
تهیه دو فیلم و گزارش در قالب ارائه شده در پیوست ۱ و بایگانی فیلم‌های منتخب در منطقه	معلمین مشتاق تشکیل گروه ۳ تا ۶ نفری داده، با توجه به چالش خود در یک واحد درسی کوچک، به طراحی طرح درس تحقیقاتی با استفاده از مطالعات علمی، نظر متخصصین و صاحب‌نظران می‌پردازند، تدریس اول را در یک کلاس انجام و بعد از بررسی نقاط ضعف و قوت، اقدام به اجرای تدریس دوم در کلاس دیگری از همان پایه می‌نمایند. سپس مستندات خود را ارائه می‌دهند.
	در مدارس چند پایه، مدرسی که دو معلم حضور دارند می‌توانند جهت تشکیل گروه به عنوان عضو سوم از راهبر حوزه در اجرای فرآیند درس پژوهی استفاده نمایند. مدارس بیش از دو معلم شرایط مدارس عادی را دارند. حداقل با دو پایه تدریس اجرا شود.

در ارائه آثار می بایست نکات زیر مورد توجه قرار گیرد :

- ✓ زمان هر تدریس در دوره اول و دوم ۴۵ دقیقه باشد.
 - ✓ گزارش کتبی با پیوست حداکثر ۶۰ صفحه باشد.
 - ✓ حجم هر یک از فیلم های تدریس کمتر از دو گیگابایت باشد.
 - ✓ حجم فیلم ۵ دقیقه ای تکلیف مهارت محور حدود ۵۰ مگابایت باشد.
- ضمناً حتماً گزارش و فایل اثر برتر هر منطقه را ذخیره داشته باشید، زیرا گزارش های ارسالی در استان بایگانی خواهند شد.

مراحل و فرایند اجرای درس پژوهی

مرحله اول: ثبت گروه درس پژوهی توسط مدیر مدرسه

۱. مدیر مدرسه از طریق پنل کاربری خود در سامانه اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوای ابتدایی استان نسبت به ثبت گروه درس پژوهی اقدام می کند.

۲. نکات مهم:

- مدیر مدرسه باید اطلاعات خود را در سامانه تکمیل کرده باشد.
- مدیر مدرسه می تواند اعضای تیم را معرفی کند و الزامی نیست که اعضای تیم همگی از یک مدرسه باشند.
- ثبت اعضای تیم با کدملی افراد انجام می شود و تنها افرادی که قبلاً در سامانه عضو شده اند، می توانند عضو تیم باشند.
- این فرایند تا نیمه دی ماه ۱۴۰۳ ادامه دارد.
- هر معلم می تواند حداکثر عضو دو تیم درس پژوهی باشد.
- مدیر آموزشگاه محدودیتی در معرفی تعداد تیم های درس پژوهی ندارد.
- مسئول تیم درس پژوهی در هر مدرسه، مدیر مدرسه خواهد بود.
- تا زمانی که تیم توسط کارشناس تکنولوژی اداره محل خدمت مدیر مدرسه تایید نشده باشد، امکان حذف و ویرایش اعضای تیم و عنوان کار وجود دارد.
- پس از ثبت تیم درس پژوهی، یک کد اختصاصی برای عنوان کار ایجاد می شود که باید در صفحه عنوان طرح درس تحقیقاتی ثبت شود.

مرحله دوم: تایید تیم های درس پژوهی توسط کارشناسان تکنولوژی ادارات

۱. کارشناسان تکنولوژی ادارات می بایست تا پایان دی ماه تیم های درس پژوهی اداره خود را با هماهنگی مدیر مدرسه تایید کنند.
۲. پس از تایید تیم درس پژوهی توسط ادارات، امکان ویرایش اعضای تیم و جزئیات پروژه برای مدیر آموزشگاه غیرفعال خواهد شد.
۳. کارشناسان تکنولوژی ادارات تا پایان اسفندماه مجاز به ویرایش اعضای تیم های درس پژوهی با هماهنگی مدیر مدرسه هستند.

مرحله سوم: دریافت آثار

تیم‌های درس‌پژوهی حداکثر تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۴ مجاز به ارسال و تحویل آثار به صورت فیزیکی به کارشناس تکنولوژی اداره محل خدمت خود هستند. که این زمان به هیچ عنوان تمدید نخواهد شد.

مرحله چهارم: داوری آثار

۱. داوری آثار از ۱ خردادماه لغایت ۲۵ خردادماه ۱۴۰۴ انجام خواهد شد.
۲. داوری ۵ اثر که در سطح اداره بیشترین امتیاز را کسب کرده اند به صورت گروهی، توسط کارگروه منطقه انجام می شود و دو اثر برتر جهت گفتمان مشخص می شود.
۳. شرایط داوری:

- صرفاً افراد دارای حدالانصاب قبولی در دوره آموزشی داوری درس پژوهی که توسط اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوای استان برگزار خواهد شد، مجاز به داوری آثار هستند.
- کلیه آثار توسط دو داور که به صورت تصادفی در سامانه انتخاب می‌شوند، داوری شده و میانگین نمرات به عنوان نمره نهایی ثبت خواهد شد.
- داوری کلیه آثار در کانون‌های توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در هر اداره انجام می‌شود.
- ادارات قبل از شروع فرایند داوری موظف به اعلام زمان داوری هستند و حضور کلیه افراد اعم از شرکت‌کنندگان و دیگر معلمان در فرایند داوری بلامانع است.
- کارگروه تخصصی درس‌پژوهی استان در تمامی مراحل داوری بر فرایند نظارت مستمر خواهد داشت.

مرحله پنجم: فرصت اعتراض و اعلام نتایج

۱. فرصت اعتراض از تاریخ ۲۵ خرداد ۱۴۰۴ لغایت ۳۰ خرداد ۱۴۰۴ می‌باشد.
۲. نمرات کسب شده توسط هر اثر به همراه توضیحات داوران در سامانه اداره تکنولوژی قابل مشاهده است.
۳. مدیر مدرسه در صورت اعتراض به نمره کسب شده و توضیحات داور، می‌تواند اعتراض خود را ثبت کند.
۴. پنل ثبت اعتراضات پس از ۳۰ خرداد غیرفعال خواهد شد.
۵. پس از ثبت اعتراض، اثر به یکی دیگر از داوران منطقه ارسال شده و توسط ایشان بررسی می‌گردد.
۶. فرصت بررسی اعتراضات پایان خرداد ماه می‌باشد و پس از آن اعلام نتایج به صورت استانی صورت می‌پذیرد.

مرحله ششم: انتخاب و معرفی اثر نمونه استان

۱. از هر اداره تنها یک اثر جهت داوری برای انتخاب اثر برگزیده استان به منظور معرفی به عنوان نمونه آموزشی و بارگذاری در کانال آپارات و شاد اداره تکنولوژی، گروه‌های آموزشی و بررسی محتوای ابتدایی استان، به کارگروه استانی درس‌پژوهی ارسال خواهد شد.
۲. فرایند انتخاب اثر منتخب هر اداره صرفاً به صورت گفتمان آموزشی تخصصی خواهد بود.

۴. نماینده کلیه تیم‌های شرکت‌کننده در هر منطقه در جلسه گفتمان حضور داشته و از میان دو کار برتر هر اداره یک اثر به انتخاب حاضرین در جلسه به عنوان نماینده منطقه انتخاب می‌گردد.
۵. پیشنهاد می‌شود در جلسه گفتمان علاوه بر نماینده تیم‌های شرکت‌کننده، کلیه سرگروه‌های آموزشی، راهبران آموزشی و تربیتی و نماینده مدیران و معاونین اداره حضور داشته باشند.
۶. اثر منتخب استان پس از داوری آثار ارسالی به کارگروه استانی در نیمه دوم تیرماه ۱۴۰۴ اعلام خواهد شد.

مرحله هفتم: برگزاری نمایشگاه آثار استانی

پس از اتمام مراحل داوری و انتخاب اثر برتر استان، نمایشگاه آثار استانی در نیمه اول مرداد ماه برگزار خواهد شد. در این نمایشگاه داوران استانی جهت ارائه بازخورد حضور خواهند داشت.

فهرست گزارش کتبی
صفحه عنوان (مشخصات: نام اداره، مدرسه، اعضای گروه)
صفحه بسم الله
چکیده
بیان مسأله
طرح درس تحقیقاتی
گزارشی مختصر از اجرا و نقد و ارزیابی اجرای تدریس اول
تغییرات و اصلاحات طرح درس و اجرا
گزارشی مختصر از اجرا و نقد و ارزیابی اجرای تدریس دوم
یافته‌های پژوهش و جمع بندی
محدودیت ها و پیشنهادات
منابع
پیوست: (جدول زمانبندی برنامه ریزی تیم درس‌پژوهی به همراه یکی از صورتجلسات، نقشه کلاس و تخته کلاس- فرم های مشاهده گری (واکنش های دانش آموزان، واکنش های معلم و تطبیق طرح درس با اجرا)، نمونه تکالیف و ارزشیابی، بازی های طراحی شده، تکالیف مهارت محور، آزمون عملکردی، فرم الف، فرم خودارزیابی.

فرم الف جهت شرکت در سطح درس پژوهی	
مشخصات: معلم/معلمان	
کتاب و پایه:	
چالش (عنوان):	
شیوه اجرا و راه حل ها:	
نتایج:	
پیشنهادات:	
منابع:	

مرکز ملی پژوهش‌های آموزشی
سازمان آموزش عالی
جمهوری اسلامی ایران

نمون برگ داوری طراحی آموزشی و تدوین گزارش کتبی درس پژوهی

نمون برگ شماره ۱

شهرستان:		مدرسه:	پایه تحصیلی:	عنوان درس:			
نام و نام خانوادگی اعضای گروه:							
ردیف	گویه	امتیاز					جمع
		۱	۲	۳	۴	۵	
۱	تعیین اهداف کلی و جزئی						
۲	تعیین اهداف یادگیری (رفتاری) با تأکید بر شایستگی‌های مورد انتظار و تمام ساحتی						
۳	تدوین رفتار ورودی و انتخاب الگو و روش تدریس مناسب با موضوع درس						
۴	تدوین مواد و اقسام آموزشی متناسب با محتوای درس و استفاده از ابزار قابل دسترس و کم هزینه						
۵	طراحی سنجش آغازین متناسب با اهداف و موضوع درس						
۶	طراحی راهبرد ایجاد انگیزه به شیوه تحقیقاتی با ارائه نکات مشاهده گری						
۷	تدوین فعالیت‌های تدریس با تأکید بر ساحت‌های ششگانه به شیوه تحقیقاتی با ارائه نکات مشاهده گری						
۸	طراحی فعالیت مبتنی بر بازی و یادگیری						
۹	طراحی فعالیت مخصوص فراگیران دارای اختلال یادگیری یا دیرآموز						
۱۰	طراحی فعالیت های مناسب به منظور یادگیری مشارکتی، اجتماعی و گروهی						
۱۱	طراحی سنجش تکوینی با تأکید بر فعالیت محوری به شیوه تحقیقاتی با ارائه نکات مشاهده گری						
۱۲	کیفیت جمع‌بندی و سازماندهی درس و نتیجه‌گیری به شیوه تحقیقاتی با ارائه نکات مشاهده گری						
۱۳	طراحی سنجش پایانی به شکل فردی یا گروهی						
۱۴	تعیین تکلیف از نوع مهارت محور						
۱۵	تناسب عنوان با اهداف درس پژوهی						
۱۶	تعیین نقش اعضا در تدریس اول و دوم و تعیین نقش‌های اجرایی						
۱۷	محتوای چکیده و صحت کلید واژه‌ها ی ثبت شده						
۱۸	بیان مسأله با تأکید بر مصاحبه ساختار نیافته از معلمان و آزمون مفهومی از فراگیران						
۱۹	ثبت فرایند بازنگری و نقد بر اساس مشاهدات، تبادل نظر و گفت و گوهای سازنده بعد از تدریس اول						
۲۰	تدوین تغییرات و اصلاحات طرح درس						
۲۱	ثبت فرایند بازنگری و نقد بر اساس مشاهدات، تبادل نظر و گفت و گوهای سازنده بعد از تدریس دوم						
۲۲	ثبت جمع بندی نتایج و یافته ها						
۲۳	ثبت محدودیت‌ها و پیشنهادها						
۲۴	منابع و پیوست‌ها از جمله نقشه کلاس و تخته کلاس، نمونه تکالیف، ارزشیابی، فرم‌های مشاهده گری و ...						
۲۵	نوشتن فرم الف						
۲۶	تنظیم گزارش کتبی به صورت مکتوب ارائه به صورت word, pdf						
۲۷	در نظر گرفتن زمان مناسب برای کلیه مراحل تدریس						
نام و نام خانوادگی داور:		نام نام خانوادگی شرکت کننده در گفت‌وگو:			مجموع:		
امضا:		امضا:					

وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران
سازمان آموزش عالی
مرکز تحقیقاتی آموزشی

نمون برگ داوری اجرای تدریس درس پژوهی

نمون برگ شماره ۲

شهرستان:		مدرسه:		پایه تحصیلی:		عنوان:	
نام و نام خانوادگی اعضای گروه:							
ردیف	گویه	امتیاز					جمع
		۱	۲	۳	۴	۵	
۱	تطبيق اجرای تدریس اول با طرح درس تحقیقاتی						
۲	اجرای شاخص‌های ارزشیابی کیفی توصیفی در کل فرآیند تدریس اول						
۳	استفاده از شیوه‌های نوین یاددهی- یادگیری در اجرای تدریس اول						
۴	فراهم کردن موقعیت مناسب برای تفکر و پرسشگری فراگیران در جهت کشف اصول و مفاهیم						
۵	جلب مشارکت فراگیران به صورت گروهی در فرآیند تدریس اول						
۶	رعایت پیوستگی مطالب و ایجاد ساخت ذهنی در فراگیران در اجرای تدریس اول						
۷	تطبيق اجرای تدریس دوم با تغییرات ثبت شده در گزارش کتبی						
۸	اجرای شاخص‌های ارزشیابی کیفی توصیفی در کل فرآیند تدریس دوم						
۹	استفاده از شیوه‌های نوین یاددهی- یادگیری در اجرای تدریس دوم						
۱۰	فراهم کردن موقعیت مناسب برای تفکر و پرسشگری فراگیران در جهت کشف اصول و مفاهیم						
۱۱	جلب مشارکت فراگیران به صورت گروهی در فرآیند تدریس دوم						
۱۲	رعایت پیوستگی مطالب و ایجاد ساخت ذهنی در فراگیران در اجرای تدریس دوم						
۱۳	اجرای فرایند تدریس اول در شرایط واقعی کلاس درس						
۱۴	اجرای فرایند تدریس دوم در شرایط واقعی کلاس درس						
۱۵	اجرای تدریس اول و دوم برای اولین بار در کلاس‌های انتخابی						
۱۶	خلاقیت، نوآوری و جذابیت در مراحل تدریس اول و دوم						
۱۷	توجه به اهداف تربیتی با توجه به ساحت‌های ششگانه در تدریس اول و دوم						
۱۸	عملکرد مشاهده‌گران و ثبت مشاهدات در هنگام تدریس اول و دوم						
۱۹	رعایت بودجه بندی ماهانه و سالانه در زمان تدریس						
۲۰	مدیریت زمان						
۲۱	کیفیت فیلم تدریس اول و دوم (بدون ویرایش، متن، برش و ...)						
۲۲	اجرای تکلیف مهارت محور به شکل فیلم ۵ دقیقه‌ای						
مجموع							
نام و نام خانوادگی داور:				نام نام خانوادگی شرکت کننده در گفت‌وگو:			
امضا:				امضا:			

محور دوم: روایت پژوهی

مقدمه

امروزه با توجه به تغییرات اساسی که در تعلیم و تربیت اتفاق افتاده، معیارهای توسعه حرفه ای معلمان متحول شده است، امروزه فردی حرفه ای است که با کاربرد دانش در موقعیت های خاص، حل مسأله یا مشکل گشایی می کند. به نظر شون برنامه های تربیت را باید به سمتی سوق داد که محصول آن کارگزاران عملی فکور باشد (مهرمحمدی، ۱۳۷۹: ۳۲)

روایت پژوهی چیست؟

روایت پژوهی (پژوهش روایی) عبارت است از مطالعه تجربه افراد از طریق داستان هایی که روایت می کنند (کلندینین و روزیک، ۲۰۰۷).

روایت پژوهی یعنی استفاده از داستان ها و روایت های شخصی برای یادگیری از تجربیات. معلم در طول خدمت با داستان ها و روایت هایی سروکار دارد که ممکن است عمیقاً به آن ها فکر نکرده باشد. در روایت پژوهی به داستان ها به چشم داده های تحقیق نگاه شده و محقق با بررسی و تحلیل دقیق داستان به نتیجه می رسد.

مراحل نوشتن روایت پژوهی

۱. انتخاب تجربه
 ۲. نوشتن روایت خام
 ۳. تحلیل روایت و کدگذاری
 ۴. طبقه بندی کدها
- (کدگذاری یکی از مراحل مهم در تحلیل روایت پژوهی است. این فرآیند کمک می کند تا از داده های کیفی به دست آمده از روایت ها، الگوها، مفاهیم و تم های پنهان استخراج شود.)
۵. نوشتن روایت اصلی با در نظر گرفتن کدها

دریافت آثار روایت پژوهی

۱. همکاران تا نیمه بهمن ۱۴۰۳ مجاز به ارسال و تحویل آثار به تکولوژی اداره محل خدمت خود هستند.
۲. مسیر ارسال آثار متعاقباً اعلام خواهد شد.

داوری آثار روایت پژوهی

۱. داوری کلیه آثار در کانون های توسعه صلاحیت های حرفه ای معلمان در هر اداره انجام خواهد شد.
۲. از هر اداره تنها یک اثر، جهت داوری برای انتخاب اثر برگزیده استان، حداکثر تا پایان بهمن ماه به کارگروه استانی ارسال خواهد شد.
۳. اثر منتخب استان پس از داوری آثار ارسالی به کارگروه استانی در پایان فروردین ۱۴۰۳ اعلام خواهد شد.

شرایط داوری:

صرفا افرادی مجاز به داوری آثار در ادارات خواهند بود که حدنصاب قبولی در دوره آموزشی داوری روایت پژوهی که توسط اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوای استان برگزار خواهد شد را داشته باشند.

محور روایت ها	موضوعات	نحوه ارائه
پژوهش های مدرسه ای در قالب درس پژوهی، اقدام پژوهی و ارائه تجربیات	- ارتباط مدیریت کلاسی با مهندسی فرصت های متنوع یاددهی و یادگیری - تجربه زیسته در خصوص دانش آموزان اختلال یادگیری و دیرآموز	- آثار در قالب pdf - به صورت فردی - حداکثر محتوای روایت تدوین شده ۲ صفحه A4 باشد. نکته: نگارش روایت خام به همراه کد گذاری الزامی است. حداکثر صفحات روایت ۸ صفحه باشد).